

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

3/2011

Henrik Perret

10.6.2011

Okänd soldat?

Jag läser som bäst den kände amerikanske professorn och filosofen William Lane Craigs bok *On Guard*. Craig är en av vår tids mest uppskattade kristna apologeter. I förordet till boken berättar Lee Strobel att hans församling beslöt att kalla Craig för att samtala med en ateist. Man kom överens om att ateisterna fick kalla någon ateist och församlingen fick välja en kristen. Ateisterna valde förre professorn i geologi och bilogi Frank Zindler. Församlingen valde William Craig att representera de kristna.

Samtalet fick stor publicitet. Allt som allt kom 7 778 personer för att lyssna till samtalet mellan Zindler och Craig.

Efter tillfället hölls en utvärdering, som avslöjade att 82 procent av ateisterna, agnostikerna och andra icke kristna ansåg att argumenten för den kristna tron var mycket mera övertygande än de ateistiska. Och det allra bästa: 47 ateister tågade in till diskussionstillfället som ateister, men gick ut som Jesustroende kristna! Och ingen kristen hade ändrat åsikt och övergett sin tro.

Nancey Pearcey, en amerikansk redaktör och författare, har karakteriserat vår tids kristna med orden *"kristen i privatli-*

vet, agnostiker inför allmänheten".

Lee Strobels församling beslöt att ordna ett samtal om kristendomen för att intresset för de stora livsfrågorna var stort. Han blev överraskad av att så många visade stort intresse och stor öppenhet.

Petrus skriver: "Herren Kristus skall ni hålla helig i era hjärtan. Var alltid beredda att svara var och en som begär att ni förklarar det hopp ni äger. Men låt det ske ödmjukt, med respekt och ett rent samvete". (1 Petr. 3:15,16).

"Var alltid beredda att svara". I grundtexten används ordet "apologi", dvs "trons försvar".

Den kände engelske förkunnaren och bibelläraren John R.W. Stott har sagt: "Vi borde inte fråga vad som har hänt med världen, för diagnosen är redan fastställd. Vi borde fråga vad som har hänt med ljuset och saltet."

En diagnos är en på medicinska insikter baserad uppfattning om orsakerna till ett hälsoproblem, sjukdom eller sjukdomstillstånd. Har ljusets och saltets diagnos blivit klar för oss?

Är det så att vi i orätt mening har blivit okända soldater? Vi vågar inte, eller orkar inte, berätta för människorna på vad vårt

hopp beror.

Sommaren är de stora andliga mötenas tid. Kanske kan du kalla någon vän eller granne med till ett gott tillfälle?

Sommaren innebär ibland också att den andliga verksamheten avtar. Under sommaren behöver vi vila och tid med våra närmaste. Faran är att också tros livet avtar och att vi inte andligt hålls vakna.

Vi kan under sommaren be med orden i Fader vår: tillkomme ditt rike. Guds rikets arbetare behöver mycket förbön. Vi har fantastiska möjligheter att också be för våra vänner, både för kända och okända.

I Apostlagärningarna berättas hur de första kristna aktivt ville sprida Guds Ord. Man bad för sjuka. Man "till och med tog dukar och plagg som varit i beröring med Paulus och lade på de sjuka" (Apg. 19:12). Allt detta gjordes för att människor skulle lära känna Jesus.

Men det berättas också om hur några ville utnyttja detta. "Några kringvandrande judiska andeutdrivare tog sig också för att uttala Herren Jesu namn över dem som hade onda andar. De sade: "Jag besvär er vid den Jesus som Paulus predikar." Det var sju söner till en viss Skevas, en judisk översteprest, som gjorde så. Men den onde anden svarade dem: "Jesus känner jag till, och vem Paulus är vet jag, men vilka är ni?" (Apg. 19:13-15).

Herren känner de sina. Också Guds fiende vet när någon människa blir Kristi soldat. Den onde vill försöka hindra oss att be. Alltid kommer något annat just när vi skulle be eller läsa Guds Ord.

Men den onde kan inte göra något åt Jesus. "I honom är vi friköpta genom hans blod och har förlåtelse för våra synder på grund av den rika nåd som han har låtit flöda över oss, med all vishet och insikt." (Ef. 1:7,8).

Den onde anden måste säga: "Jesus känner jag till, och vem Paulus är vet jag..." Varför? Därför att Paulus hade omvänt sig till Kristus. Gud hade sagt till honom: till hedningarna sänder jag dig "för att du skall öppna deras ögon, så att de vänder sig från mörker till ljus, från Sattans makt till Gud. Så skall ni genom tron på mig få syndernas förlåtelse och arvslott bland dem som är helgade." (Apg. 26:18).

Det handlar inte bara om annorlunda lösningar eller nya åsikter, utan om ett helt nytt liv i Jesu efterföljelse.

"Men vilka är ni?" Frågan besvarar mig. Är det så att jag är en okänd soldat? Har tron bara blivit ett intresse, en hobby, som jag är intresserad av när det passar mig? Har jag förstått att Kristus kallar mig att följa Honom? Har jag undervisat och genom mitt eget exempel bekräftat tanken att tron är en privatsak?

Kanske någon väntar på dig denna sommar, väntar, att du inte skall vara en okänd soldat utan i enlighet med dina möjligheter och med den kraft som Gud ger dig är en "Kristi soldat" och tjänar genom att föra ut glädjebudskapet om Jesus till vår tids människor?

I Bibeln kan vi läsa om hur Jesus sände ut sina lärjungar. Sändandet börjar med att Jesus kallar lärjungarna till sig (se t.ex. Mark. 6:7).

Kanske många av oss upplever att vi är alltför okända soldater. Den okända soldaten måste först höra Jesu kallelse och komma till Honom. Sedan sänder Jesus ut honom eller henne att tjäna och att vittna.

En välsignad sommar tillönskas Er alla i vår Herres Jesu efterföljelse och vård!

Jesus lyfts ut ur judendomen

– en doktorsavhandling i litteraturvetenskap om de nya Jesus-romanerna

Bibeln förekommer i skönlitteraturen i ständigt nya situationer och läses genom nya glasögon. Nya testamentet har inte förlorat sitt kulturella intresse, även om besökarnas antal i kyrkorna minskar. STI:s forskare Timo Eskola har i sin doktorsavhandling i allmän litteraturvetenskap forskat i de nya Jesus-romanerna och deras sätt att ändra evangeliets berättelse. Vad har fått en evangelieforskare att forska i modern litteratur?

Varför är Jesus ännu intressant för skönlitteraturen?

– Författarna har skrivit om Nya testamentet decennium efter decennium. Flera hundra romaner har skrivits. Under upplysningen blev Jesus först en förkunnare av en hög moral och litet senare närmast en ”kamrat Jesus”, förebilden för en samhällelig rättvisa. Konstnärerna är intresserade av Jesusgestalten, även om de läser Bibeln på annat sätt än förr. Även om vi i västvärlden lever i en postkristen tid, förblir intresset för Jesu person stort.

Har böckerna förändrats under årens lopp?

– Ja, ganska mycket. Tidigare sökte man efter något positivt drag, som man sedan byggde sin tolkning på. I de nya romanerna, som varit föremål för min forskning, vänder man helt upp och ner på den nytestamentliga berättelsen. Ibland försöker man återupprätta Judas’ rykte, en annan gång görs Maria från Magdala till kristendomens centralgestalt och Jesu älskarinna. Någon beskriver Gud som en blodtörstig tyrann, som Jesus bekämpar. De nya romanernas Jesus föraktar Mose lag och gillar inte någon av de judiska traditionerna.

Vad är förklaringen till denna vändning?

– I min undersökning hävdar jag att det är Nietzsches religionskritik som blivit en del av tolkningen av den kristna traditionen i västvärlden. Det var just Nietzsche som ansåg att Nya testamentet företrädde en slavmoral. I de romaner som jag undersökte fanns alla element i ett sådant tänkande, allt från förkastandet av försöningläran till en ren Gud är död ideologi. Kanske är detta orsaken till att man i romanerna förhåller sig så negativt till judendomen.

Är romanernas syn på judendomen verkligen så negativ?

– Detta är tyvärr ett väsentligt drag i de nya romanerna. Även om författarna kanske skulle vilja framstå som frisinnade humanister, upprepar de i sina romaner modeller som förhåller sig fientligt till den judiska religionen. De anser att Gamla testamentets lag är förfärlig, de finner tempellets offer anstötliga och anser att prästerna håller människorna i sin makt genom att på olika sätt undertrycka dem.

Hur påverkar detta böckernas Jesus-bild?

– Jesus blir naturligtvis representant för en ny ideologi, som motsätter sig judiska uppfattningar. Det är just genom Jesu per-

Timo Eskola och opponenter Suzanne Keen firar en lyckad disputation.
Bild: Tomas Garaisi

son som man skapar ett motsatsförhållande mellan den bibliska religionen och det nya tänkandet. I dessa romaner lyfts Jesus ut ur judendomen. Detta har naturligtvis också skett tidigare, när man gjort Jesus till en kopia av medelklassens västerländska människa. Tidigare har man inte skapat en så stark kontrast till judendomen. I detta syns också en link till den radikala bibelforskningen. Också där betraktades Jesus länge lösryckt från hans judiska bakgrund.

Påverkade frågan om judendomen din tolkning av böckernas karaktär?

– Denna fråga blev viktig därför att jag forskade i de förändringar som gjorts i böckerna. En analys visar, att den västerländska kulturen under ytan för med sig en antijudisk attityd, trots att författarna i yttre mening förfäktar jämlikhet och to-

lerans. Även om man i de romaner som jag forskat i är medveten om holocaust – förintelsen – och dess förfärligheter, möter man i samma romaner en mycket arrogant inställning till den gammaltestamentliga religionen. På ett för Nietzsche typiskt sätt avfärdar man i böckerna de judiska uppfattningarna. Jesus görs i dessa romaner till judendomens fullkomliga motpol och antites.

Vad för slags böcker har du forskat i?

– Både sådana som tilldelats Nobelpriset och de som toppar försäljningsstatistikerna har producerat Jesus-romaner och förnyade evangelier. Till exempel Norman Mailer, José Saramago, Michèle Roberts och Marianne Fredriksson har skrivit sitt eget evangelium, som framställer en variant som blir en helt motsatt version i förhållande till Nya testamentets. De läser

texterna ur denna tids synvinkel.

Hur skulle du placera dem på den litterära kartan?

– Efter andra världskriget har många ansett det vara viktigt att kunna besvara Nietzsche. Mitt raka påstående är att författarna till de Jesus-romaner som jag har studerat, har misslyckats med denna stora kulturella uppgift. Antingen har de inte identifierat problemet, eller så har de kritiklöst anammat de rådande kulturella strömningarna utan att i frågasätta dessa.

Den judiska excentrikern Norman Mailer misslyckades med det trots att han som ung hade ställt samma krav på den västerländska kulturen. Den prisbelönta portugisiska nobelpristagaren José Saramago misslyckades trots att han modigt har motsatt sig maktstrukturer i många av sina böcker. Feminismens fackelbärare Michèle Roberts och Marianne Fredriksson misslyckades, trots att de utan tvivel har försökt befrämja många av humanismens goda principer i sina verk.

Det förefaller som om den kultur, som blivit främmande för kristendomen, så småningom börjar acceptera grymma ideal. Litteraturen återspeglar naturligtvis det som har börjat ske i människornas tankevärld mera allmänt.

Docent Timo Eskolas doktorsavhandling *Evil Gods and Reckless Saviours: Adaptation and Appropriation in Late Twentieth Century Jesus-novels* (övers. Grymma gudar och hållningslösa frälsare: adaptation och annektering i Jesus-romaner från slutet av 1900-talet) granskades i Helsingfors universitet 3.6.2011. Doktorsavhandlingen hör till området allmän litteraturvetenskap.

Epoken Tanzania avslutas

Eero Junkkaala

Vår nästan tre år långa period i Tanzania är snart slut och i slutet av juli är vi tillbaka i Finland. Det är ett stort privilegium för oss, för min fru Pirkko och för mig, att vi har fått tjäna Kristi kyrka i Afrika under detta korta livskede. Om tiden här inte lärt oss något annat, så i alla fall att Europa inte är hela världen.

Jag har undervisat i Gamla testamentet vid Tumainiuniversitetet, som uppehålls av Tanzanias evangelisk-lutherska kyrka. Under tiden jag har vistats här, kunde jag skriva kortfattade inledningar till Gamla och Nya testamentet, så att studerandena skulle ha något att ta till när de sedan börjar arbeta i församlingarna. Böckerna trycktes i Dar es Salaam och Finska Missionssällskapet stod för tryckningskostnaderna, vilket innebär att böckerna har kunnat säljas förmånligt till alla som vill köpa dem. I böckerna ingår också artiklar skrivna av några teologer från Tanzania.

Hur skulle jag jämföra den teologiska undervisning som ges här jämfört med den finländska undervisningen? Den största skillnaden är säkert att undervisningen här siktar mera till praktiskt arbete. En stor del av studerandena är redan präster eller evangelister och stiftet har sänt dem för tilläggsstudier. Tanken på att man skulle kunna studera teologi utan att gå till församlingsarbete är helt främmande.

I undervisningen om Bibeln utgår man från självklarheten att Bibeln är Guds ord. Av detta följer inte att studerandenas alla åsikter är bibliska i den mening som vi har uppfattat det. De traditionella religionerna i Afrika påverkar tänkandet i bakgrunden och vi har fått många intressanta samtal på grund av detta. En finsk lärare måste fundera över var de bibliska gränserna egentligen går. Kulturen i Tanzania och livsstilen står trots allt mycket närmare den bibliska världen än vår materialistisk-individualistiska värld.

Ett intressant drag är andevärldens realitet. Till den hör å ena sidan rädslor och felaktiga föreställningar och å andra sidan ett sunt bibliskt tänkande angående exorcismen (andeutdrivning) som ett av kyrkans uppdrag. I dopformuläret finns ännu inslag av att avsäga sig djävulen, som redan för länge sedan försvunnit från våra handböcker.

I Tanzania möter man också frågorna om den gränslösa fattigdomen, de små utbildningsmöjligheterna, den anspråklösa hälsovården och den eländiga infrastrukturen. När jag kör längs gropiga vägar, som regnet har gjort så djupa spår i att min fyrhjulsdrivna terrängbil inte vill klara av att komma framåt, funderar jag över varför så många saker i Afrika är så långt från den västerländska verkligheten. Om jag kunde komma på något svar, skulle jag säkert få Nobelpriset. Ibland tänker jag på hur detta land borde utvecklas. Det är klart att utveckling behövs, men för-

Tumaini-universitetets dekanus Peter Fue och Eero Junkkaala kom bra överens med varandra. Bild: Kirsi Sell

hoppningsvis inte en sådan som leder till det västerländska konsumtionssamhället. Jag skall väl fortsätta att i Finland fundera på detta.

Under hösten kommer vi att resa runt i våra missionärsavtalsförsamlingar, Gran-kulla, Sockenbacka, Tölö, Masku, Harju (Tammerfors), Lempäälä, Pälkäne och Kankaanpää. Dessutom skall vi leda en resa till Israel med en grupp finländare, och avsikten är att också få en grupp av tanzanianska präster och lärare, om gruppen bara får ihop resepengar.

Från början av nästa år har jag kallats till ledare för Finska bibelinstitutets teologiska linje. I tillägg till det skall jag resa runt i församlingar och medverka vid olika organisationers möten för att undervisa om Bibeln, i den mån jag får kallelser. Jag kommer alltså som återflyttare tillbaka till den arbetsplats, där jag i tiden började min prästbana.

P.S. På min hemsida www.eerojunkkaala.net kan man följa med mitt reseprogram. Jag försöker också sätta in en del annat material.

På upptäcktsfärd i Tanzania

Text och bilder: Kirsi Sell

Min man och jag fick i maj resa på en två veckors resa till Tanzania. Efter att ha tillbringat några dagar i Dar es Salaam reste vi 500 km till Iringa, där paret Junkkaala bor. Bilresan tog en hel dag, och när vi åkte genom Mikumi nationalpark såg vi redan ganska många vilda djur.

Tanzania är ett stort land, ungefär tre gånger så stort som Finland. Där finns ca 40 miljoner invånare. Det allmänna intrycket var åtminstone i maj ganska grönt. I landet finns många vackra, omväxlande berglandskap. Iringa är beläget 1 600 m över havet och vädret är som en idealisk finländsk sommardag. Söder om ekvatorn håller vintersäsongen på att börja, nätterna var redan litet kyliga.

Trafiken i Dar es Salaam innebär ofta trafikstockningar, men i Iringa finns det inte många privatbilar, däremot nog mer eller mindre skrangliga och fullpackade bussar. I bilarnas bakruta såg man ofta andliga slogans, både om Jesus och om Allah. Ingen gatubelysning finns, inte ens

i huvudstaden, så när det blir mörkt stanar människorna i hemmen och inomhus.

Iringa är en stad med ett par hundra tusen invånare, som har vuxit ut på ett ganska stort område. Där finns knappast alls några höghus. En stor del av de afrikanska husen är lerhyddor, som inte har några glasrutor, för att inte tala om elektricitet. På stadens område är taken ofta rostiga plåttak, på landsbygden grästak. I köket eller på gården finns en eldstad, där man kokar eller steker maten. Vatten tas från de allmänna vattenplatserna. Det förvånade mig att människorna hade så rena och snygga kläder, trots att de kom från sådana förhållanden. Också skolkostymens skjortor lyste vita. Över hälften av befolkningen lever under den absoluta fattigdomsgränsen, och de har i praktiken inga pengar att röra sig med. Trots det verkade de glada och nöjda med omständigheterna.

Ungefär 40 % av tanzanierna är kristna och ca 30 % är muslimer och lika många är anhängare av naturreligioner. I Tanzania går nästan alla människor i kyrkan. Det är

Eero Junkkaala och Jokke Sell undervisade lärarutbildningsstudenter i orienteringens grunder. Studerandena fick för första gången i sitt liv en kompass i sin hand.

På Tumaini-universitetets område i Iringa finns ett plakat, där man uppmanas att utexamineras från universitetet med de bästa vitsorden, utan AIDS, som är ett stort problem i Tanzania även bland studerande.

Bykyrkan i Kihesa fylldes för andra gången av folk på söndagsmorgonen. Efter gudstjänsten förrättades dop av en ca 1 år gammal pojke.

naturligt att fråga ”i vilken kyrka ber du?” I Iringa finns kyrkor från många trossamfund, allt från Siloan till katoliker och ortodoxa. Söndagen firas i hög grad tillsammans med kyrkan. Den första gudstjänsten, som räcker ungefär tre timmar, börjar i kyrkorna oftast kl. 7 på morgonen, och kyrkorna är då alldeles fullsatta. Vi hann under de två söndagarna vi var där till den senare gudstjänsten, både kyrkan i Dar es Salaam och i Kihesa bykyrka var alldeles fulla av folk. Församlingen klär upp sig till gudstjänsten som till en fest. I gudstjänsten uppträder i allmänhet många olika köror och musikgrupper, som uppför både traditionell körmusik och rytmisk gospel. Det finns stor glädje och mycket frihet. Det är ofta bara prästerna som får lön, och de får en mycket anspråkslös lön. Under gudstjänsten går man bänkvis offergång och ger sin kollekt, till och med två gånger, den ena gången är ett slags kyrkoskatt,

den andra en tacksamhetsgåva eller bönegåva eller en gåva till diakonin. I kollekten ges också mat och andra varor, som auktioneras ut på gården efter gudstjänsten.

Församlingen går i slutet av gudstjänsten ut på gården, kvinnorna på ena sidan och männen på den andra. På gården hör man ännu på något musikinslag och sedan följer Herrens välsignelse.

När man reser till det mörka Afrika, hör det ofta till att man deltar i en safari. Den var också en av höjdpunkterna under vår resa. Tillsammans med vår guide Tom åkte vi i en jeep omkring i Ruaha nationalpark, där vi bl.a såg giraffer, elefanter, impalor, zebror, flodhästar, apor och några lejon samt en buffelhjord.

Studerande har ordet

En teolog i finans-krisens centrum

Jag skriver detta i ett netcafé i Strasbourg. Jag befinner mig här för jag har "inte präst, inte lärare" – linjens praktik i Europaparlamentet. Som känt planerar minst hälften av den samhällsliga linjens studerande att bli redaktörer, så skrivandet känns som helt naturlig praktik också för mig. Den för min linje så typiska depressionen, som följer efter examen, gör att det känns extra naturligt att skriva om en annan som misslyckats, nämligen om staten Grekland.

Jag hade tillfälle att igår närvara vid ett tillfälle, där EU:s ekonomiska kommissarie Olli Rehn redogjorde för Greklands ekonomiska utsikter. Jag kunde inte låta bli att förundra mig över den tro som han i sina tal visade när det gäller Greklands möjligheter till återupplivning. Ekonomiska sakkännare och den allmänna opinionen är av den uppfattningen att Grekland inte har några som helst möjligheter, men i EU orkar man bara tro på att Grekland kan överleva. Man pumpar in pengar i den konkursfärdiga staten, inte bara miljarder, utan hundratals miljarder. Unionen försöker med våld rädda en stat, som kokar i en självförvårdad soppa på ruinens brant, och som dessutom kämpar mot sina räddare. Det grekiska parlamentet kan inte ens i detta katastrofala läge uppnå samförstånd angående sparåtgärder. Trots det visar EU, om man så får säga, barmhärtighet mot en slösarstat, som förvanskade sin bokföring. Man tar på sig deras skulder, utan att någonsin få något ut av det.

Så här långt har kanske många teologer anat vilken åsnebrygga som följer av allt detta. Liknelsen är delikat, om också litet haltande, för EU visar inte välvilja av god vilja utan har sina federalistiska motiv. Bakom hela krisen finns också unionens egna fel, medan Gud inte gör några misstag. Trots allt ger denna liknelse trots all absurditet och ironi hopp också åt samhällsteologer, som kämpar med sysselsättningsfrågor. Om den världsliga byråkratiapparaten så bryr sig om sina medlemsstater, så skall väl Gud sörja för att hans barn får en utkomst, oberoende av vilka val av inriktning de valt.

Tuomas Salo, teol. stud.

Bild: Sari Koski

Kära vänner! Bästa läsare av Hörnstenen!

Som Ni har märkt har väckelserörelseorganisationerna nu seglat i motvind. Man säger att kyrkan inte kan stöda organisationer, som håller fast vid föråldrade uppfattningar. Och så mister organisationerna budgetmedel och kollekter.

Varje läsare förstår att medlemsorganisationerna nu om någonsin behöver sina vänners förböner och ekonomiska stöd. Också Teologiska institutet i Finland behöver Ert stöd och Era böner när vi försöker utbilda herdar och lärare för församlingarnas och organisationernas behov. Du glömmer väl inte bort oss under sommaren? Och jag hoppas att Du ber att STI skall få bli till välsignelse och hjälp också i framtiden.

Vi behöver Ditt stöd!

Henrik Perret, Timo Eskola och Kirsi Sell

Sommarens öppet-hållingstider

1.-22.6. kl. 9-15
23.6.-5.8. stängt
8.-2.9. kl. 9-16

SLEF:s årsfest i Övermark

30.6.-3.7.2011
Gläd er i Herren

www.slef.fi/arsfest-2011

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

Fax 09 6689 5555

E-post: sti@sti.fi
fornamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank Sampo 800011-564245
FI7480001100564245
DABAFIHH

Annställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9-19

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €). Bockgävor, understöd och testamente mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Timo Junkkaala

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarna, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibelinstitutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
Kajsaniemigatan 13 A
00100 HELSINGFORS

*Herren är min herde,
mig skall intet fattas.
Han låter mig vila på gröna ängar,
han för mig till vatten där jag finner ro.*

Ps. 23: 1, 2